

Endrei Istvánné

Én vagyok a képen. Azt írtam rá: 'Bátyámnak szeretettel, Szutyi'. Szutyi volt a becenevem. Az 1920-30-as években nagy divat volt szombat--vasárnaponként a budapesti korzóra járni. A Duna-parton végig szállodák voltak, mindegyiknek volt utcai része terasszal, és ott játszott gyakran cigányzenekar is. Ott lehetett találkozni ismerősökkel, barátokkal. Lehetett ott ismerkedni is. Szombatonként gyakran mentünk a korzóra sétálni a zsinagógából anyámmal, és a kezünkben vittük az imakönyvet. Anyám kezében mindig egy fehér ruhában volt becsomagolva az imakönyve. Úgy jöttünk mindig haza, hogy tizenkét-egy órára essék az idő. Akkor kiürült a korzó, és délután

megint benépesült. Gyakran azonban vasárnap is kimentünk, legalábbis én a barátokkal vagy a testvéremmel a cigányprímást hallgatni, meg az időt múlatni. A korzónál, ahol most a kettes villamos jár, volt egy vaskorlát. Mi oda felültünk, és ott hallgattuk a Magyar Imre cigányprímást. Az nekünk vevőnk is volt a paplanüzletben. Arra is emlékszem, hogy a Múzeum-kertbe jártunk mint fiatal lányok, és ismerkedtünk a fiúkkal. Mindig nagyon elegánsan kellett felöltöznünk. Akkor az volt a divat, hogy a harisnyának, a kesztyűnek, a kalapnak meg a cipőnek ugyanolyan színűnek kellett lenni. Egy híres filmrendező volt a barátnőmnek az udvarlója. Nagyon csinos, szőke, göndör hajú fiú volt, és mindig sötétkék bársonynadrágban meg felsőrészben járt. Nem volt zsidó. Ez volt a Vámház körúton a legjobb barátnőm, aki huszonhárom évig volt a barátnőm, és amikor hazajöttem a deportálásból, és mentünk a Kálvin téren keresztül a fertőtlenítőbe, összetalálkoztam vele, és nagy örömmel mentem felé, ő meg elfordította a fejét, és elment mellettem. Férjhez ment a Királydaróczi családból a Királydaróczi Zoltánhoz, akik egy nagyon előkelő családból, a Királydaróczi nemesi családból származott. A lakásukban fel volt függesztve a nemesi bőr. Később el is váltak. Kiment Londonba. A bátyja disszidált, és a háború után kivitette a húgát meg a lányát. Én voltam nála kint Londonban egy hónapig az 1960-as években, mert mi később kibékültünk, és leveleztünk is. A barátnőm meghalt szívrohamban, a lánya még él. Sokat jártam a bátyámmal és az ő barátaival. Az 1930-as években a bátyámnak volt egy csónakháza a Római-parton. Akkor nagy divat volt, hogy a Dunán voltak csónakházak, amit meg lehetett venni. A nyarat rendszerint itt töltöttük. Ez volt akkor a szórakozás. Nagyon szép és hangulatos volt. Eveztünk, halásztak a fiúk, meg szórakoztunk. Kint is lehetett aludni, de általában reggel mentünk, este jöttünk. A csónakházban volt egy lakrész, a part felé nézett négy szoba, és a víz felé szintén négy szoba. Minden szobának külön tulajdonosa volt. Az épület mellett volt a csónakgarázs, és ott álltak a csónakok. Mindenkinek volt egy csónakja, nekünk kajakunk volt. Volt rajta terasz és zuhanyozó is. Konyha nem volt, hanem rezsón főztünk. Gyakran sütöttünk halat. Ami pici, apró halat kifogtak a fiúk, azt paprikás lisztben megforgattuk, és megsütöttük. Én nem szerettem, de a fiúk igen. A Duna vize akkor olyan tiszta volt, hogy lehetett benne fürödni. Akkor még a Duna-uszoda is létezett. A Ferenc József híd és az Erzsébet-híd között volt két Duna-uszoda, az egyik női, a másik férfi. A bátyám ott tanult meg úszni. Túrázni is jártunk a hegyekbe, itt, Budapest környékén. Mindig vasárnap mentünk. Ilyenkor piknikeztünk is. Valamikor minden évben megrendezték az úgynevezett Nemzetközi Vásárt itt, Budapesten. Emlékszem, apámmal és a testvéremmel minden évben kimentünk oda. Én arra emlékszem, hogy már felnőtt voltam, olyan húsz-huszonöt éves, amikor még mindig jártunk oda. 1940 elejéig biztosan. Hogy gyerekként is jártam-e, abban már nem vagyok biztos, de serdülő lány korom óta biztosan. Minden évben elmentünk a vásárt megnézni, mert az apám révén meg anyám testvérének a paplanüzlete révén voltak barátaink, akik kiállítottak ott. Mindig mentünk megnézni őket. Emlékszem, osztogattak reklámcédulákat. Akkor azt sokan gyűjtötték, többek közt én is. Én nem szalvétát meg gombot gyűjtöttem, hanem ilyen reklámcédulákat. Például a Hoffmann képkeretező, aki itt volt a Károly körúton, az ügyfele volt apámnak, és ő is mindig kiállított itt. Ő is mindig adott kistükröt, fésűt, tollat ajándékba. Ez nekem egy szórakozás volt, hogy ezeket összegyűjtöttem. Csereberéltem a barátnőmmel, meg megbeszéltük, hogy ki mit kapott. Jót szórakoztam mindig. Ha valamilyen okból én nem mentem, akkor az apám hozott nekem mindenféle reklámdolgot.